

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ

La immigració a Andorra
Observatori Social i de la Igualtat d'Andorra
Grup de Recerca Sociològica

Objectius

Analitzar l'evolució de percepció de la immigració i l'anàlisi de la segmentació social des del darrer estudi del 2002

- Estudiar la percepció global del fenomen de la immigració
- Analitzar les valoracions i les actituds envers els diferents col·lectius que componen la societat andorrana
- Xarxes socials: relacions entre els diferents grups nacionals
- Aspectes relacionats amb definició de la integració dels immigrants i de la població en general

Estudi en paral·lel

“El canvi lingüístic en els processos d’identitat a Andorra: una visió etnogràfica”

- Equip d’investigació l’antropòleg Jordi Serra Massansalvador, que ha obtingut l’ajut Lídia Armengol Vila.
- Objectiu: avançar i ampliar el coneixement existent sobre els usos de la llengua catalana a Andorra (incloent-hi les estratègies lingüístiques individuals i col·lectives) en relació amb la configuració de la identitat cultural dels seus habitants i el procés d’integració dins del nostre país.
- Treball de camp: a partir d’una anàlisi de la nostra enquesta, aprofundir els resultats amb analitzar de 70 entrevistes semiestructurades i grups de discussió.

Capítols de l'estudi

- Anàlisi de les dades poblacionals i del mercat laboral andorrà
- Recopilació canvis legislatius des del 2002
- A partir de la consulta d'estudis realitzats a l'entorn europeu i nivell mundial per establir el marc teòric de l'estudi.
- Resultat d'una enquesta sobre la immigració amb dades comparables a un treball similar fet l'any 2002 i preguntes realitzades en diferents onades de l'observatori.

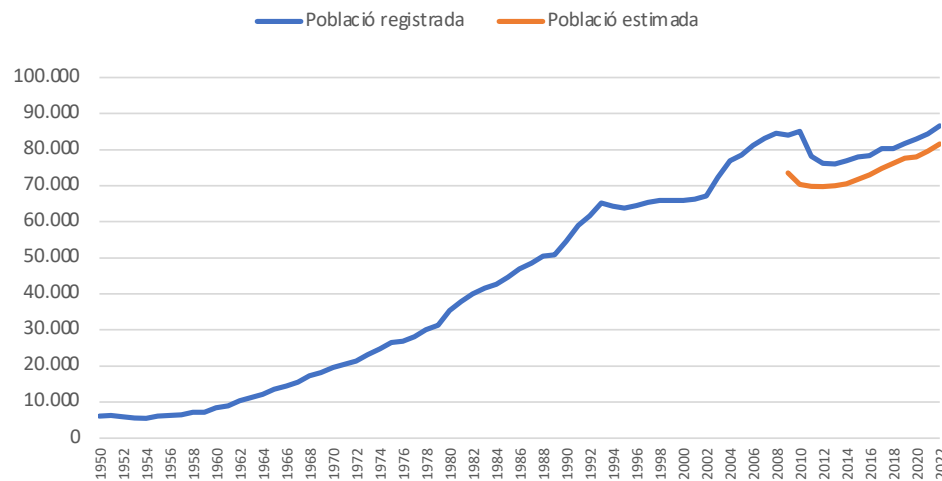
Metodologia del treball de camp

- Enquesta personal
- **Univers**: és tota la població d'Andorra a partir de 18 anys
- **Treball de camp**: entre els mesos de juliol i desembre del 2022.
- **Mostra**: persones escollides de manera aleatòria i per quotes segons edat, sexe, parròquia i nacionalitat (sobrerepresentats alguns grups per tenir una mostra suficient per poder comparar resultats)

786 enquestats de més de 18 anys, amb un $\pm 3,48\%$ de marge d'error amb un nivell de confiança del 95%, amb el supòsit d'un mostreig aleatori

Dades demogràfiques

Evolució població d'Andorra (1950-2022)

Font: Departament d'Estadística.

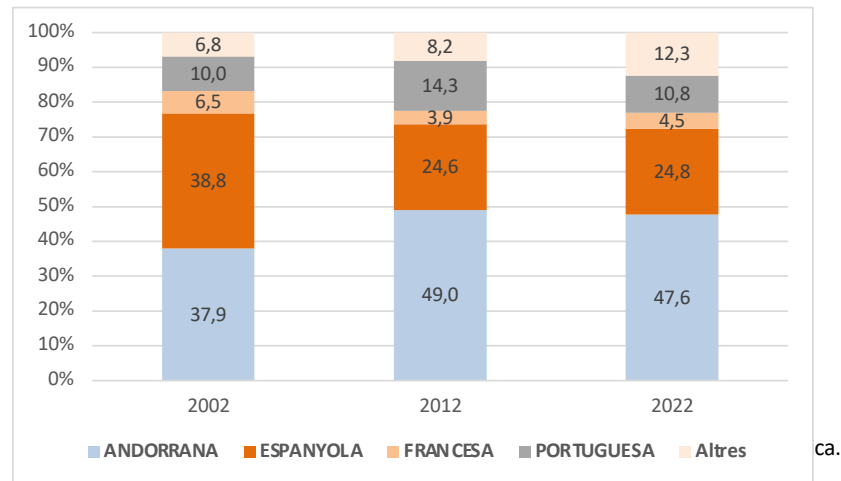
Increment de la població per dècades:

- Dècada dels 60: 9,7% anual
- Dècada dels 70: 5,6% anual
- Dècada dels 80: 5% anual
- Dècada dels 90: 2,5% anual
- Del 2000 fins al 2022: 1,5% anual

- Des de l'any 1960 la població del país s'ha multiplicat per 10.
- El principal actor d'aquest augment poblacional és la immigració.
- L'any 1992 i l'any 2008 marquen punts d'inflexió en l'evolució, coincidint amb crisis econòmiques, però en pocs anys torna la dinàmica expansiva.
- La població es multiplica per més de 10 del 1960 al 2022

Dades demogràfiques

Evolució població per nacionalitats (2002-2022)*

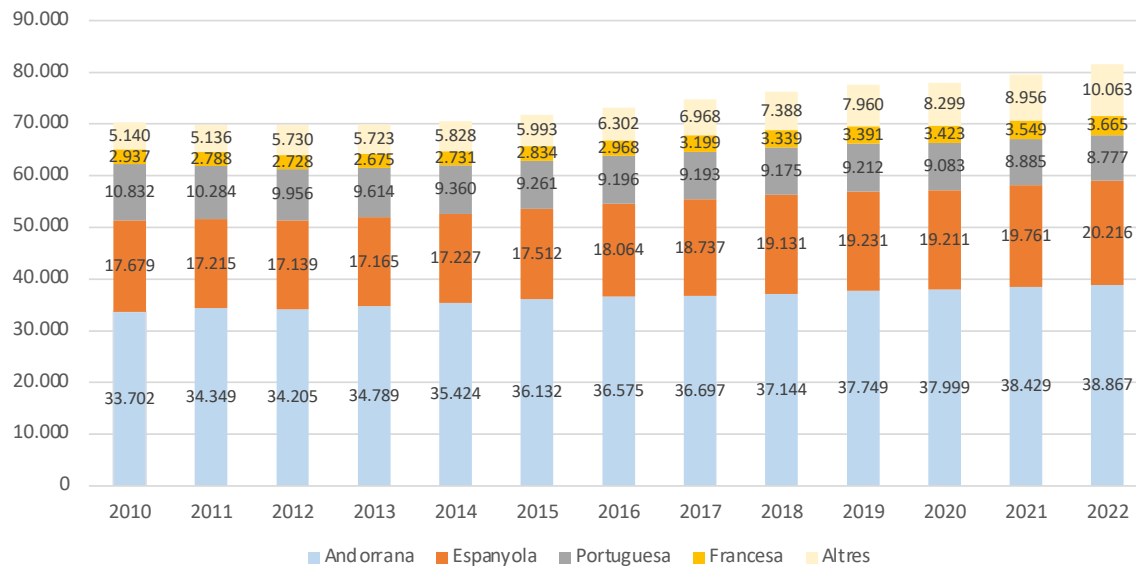

- Augment de la proporció d'andorrans del 2002 al 2012, però aquesta baixa lleugerament quan es compara amb les dades del 2022.
- La proporció d'espanyols disminueix del 2002 al 2012, però es manté pràcticament igual l'any 2022.
- La proporció de francesos baixa fins al 3,9% l'any 2012, per augmentar moderadament després a les dades del 2022
- El percentatge de portuguesos és molt similar l'any 2002 i el 2022, però va ser del 14,3 l'any 2012
- El percentatge de persones d'altres nacionalitats quasi es duplica del 2002 al 2022

*Les dades del 2002 són de la població registrada als censos parroquials, mentre que les dels anys 2012 i 2022 són del registre de la població estimada pel Departament d'Estadística de Govern.

Dades demogràfiques

Evolució població per nacionalitats (2002-2022)

Font: Departament d'Estadística.

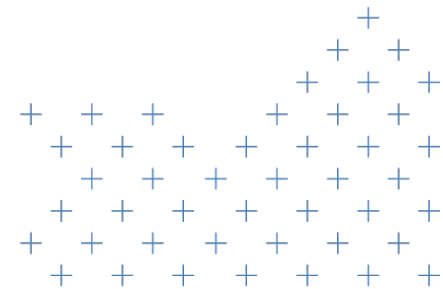
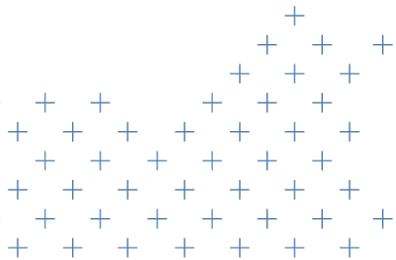
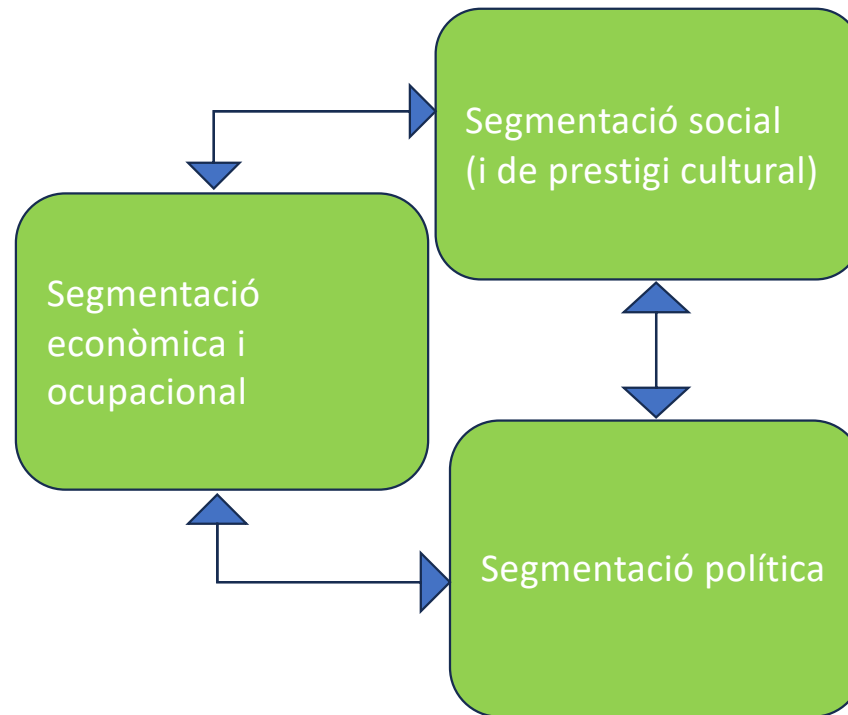
- + Augment de les persones d'altres nacionalitats (+ 4.923), sobretot llatinoamericans.
- Disminució de les persones de nacionalitat portuguesa (-2055)
- Augment moderat dels francesos (+728)
- Augment dels espanyols (2.537) i dels andorrans (5.165)

Línies de segmentació (desigualtat) de la població a Andorra

Hipòtesi principal estudi sobre la immigració a Andorra (any 2002 i any 2023)

A partir del creixement econòmic tan elevat en poc temps, i gran entrada d'immigrants, la societat andorrana s'ha configurat amb una sèrie de línies de divisions socials (Dolors Coma i Juanjo Pujades), i de factors que la cohesionen

Etapes del procés d'integració en la teoria sociològica

Procés bidireccional pel qual una persona s'incorpora a la societat en igualtat de condicions que les persones ja establertes

Anàlisi del punt de vista OBJECTIU

A l'estructura socioeconòmica

Sociocultural

Drets polítics

Fita final

Anàlisi del punt de vista SUBJETIU

Valoració de la societat sobre que determina la integració (que acostuma a ser aspectes culturals)

Valoració dels immigrants respecte la seva situació, grau de satisfacció, sentiment de pertinença, i identificació amb la societat receptora...

Hipòtesi:
Dues tipologies d'integració sociocultural

A l'Andorra més "oficial", amb gran presència de l'ús del català

A l'Andorra producte de la barreja, multicultural i plurilingüística

Segmentació jurídica política

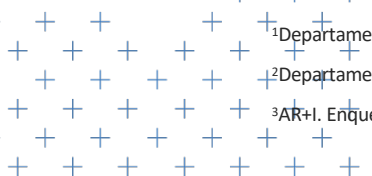
Hi ha autors que consideren **que la igualtat de drets i obligacions com a requisit fonamental per a la integració i la cohesió de les societats)**

- L'any 2023 al voltant del **43% de la població de més 18 anys tenen dret a vot** (conseqüència del creixement demogràfic tan ràpid, però també de les dificultats d'accés a la nacionalitat).¹
- De tota manera, a les darreres eleccions generals i com exemple de la **cada cop més gran pluralitat dels andorrans:**²
  - Hi ha un 37% dels electors que no ha nascut al país
  - Dels que han nascut, al voltant del 42% no té cap pare de nacionalitat andorrana
- Sistema d'accés a la **nacionalitat per anys de residència no aconsegueix que hagi més volum d'andorrans:** dues terceres parts de les persones que porten més de 20 anys no es fan andorrans (i la primera causa és la renúncia a la nacionalitat d'origen)³

¹Departament d'Estadística. Elaboració pròpia.

²Departament d'Estadística. Estadística sobre la participació en les eleccions. Convocatòria 2009-2023. Generals abril 2023.

³AR+I. Enquesta política 2023.

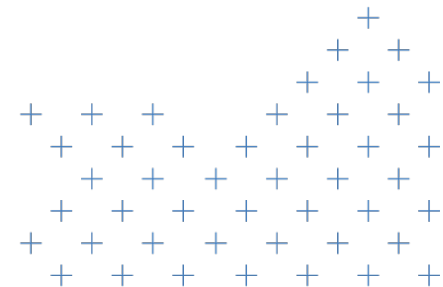
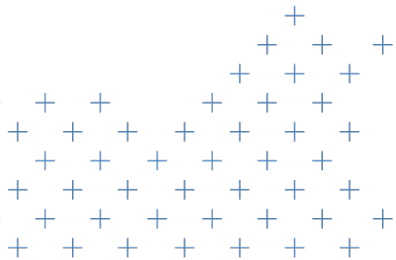
Segmentació econòmica i ocupacional

Mercat laboral dualitzat

Jerarquització dels diferents col·lectius condicionats per l'origen:

- **Segment primari** (moltes de les ocupacions de les administracions públiques, empreses parapúbliques, sistema financer, professions liberals...). Major part dels andorrans i de les persones més qualificades
Una part important de les generacions que han nascut en el país han pogut accedir a aquest segment
- **Segment secundari** (moltes de les ocupacions de l'hostaleria, comerç, construcció en l'actualitat) més rotació, més temporalitat i inestabilitat laboral, dificultats de conciliació vida laboral i personal, i salaris de mitjana més baixos. Ocupats en la major part per immigrants, sobretot amb pocs anys de residència, població més jove, o menys qualificada

Un cas a l'extrem dins del segment secundari són els permisos d'immigració temporals

Conseqüència:

Segmentació econòmica i ocupacional

- Segmentació ocupacional per nacionalitats (matisada cada cop més, però existent)

Relació Ocupació per nacionalitat

% Verticals	Total					
	Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Altres	
Directius, propietaris i comandaments intermedis	15,5	16,1	20,4	21,2	7,9	10,9
Personal administratiu i similars	20,5	27,4	19,3	9,8	11,6	13,6
Professionals, tècnics i similars	25,8	32,0	30,9	51,0	3,1	13,9
Treballadors del comerç, hostaleria i serveis personals	18,6	11,9	15,1	18,0	25,2	37,9
Treballadors de la indústria, construcció i agricultura	14,6	10,5	10,7	0,0	33,5	18,9
Treballadors no qualificats	5,1	2,0	3,6	0,0	18,7	4,8

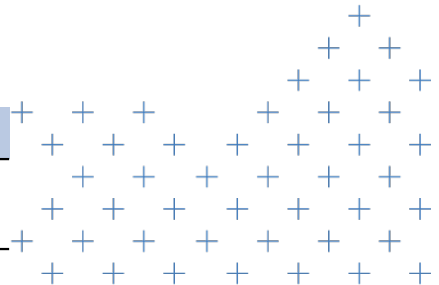
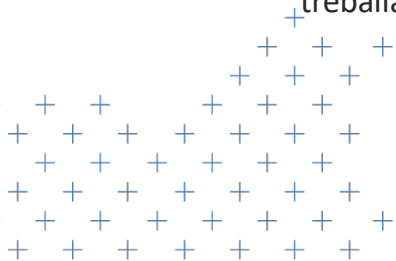
Font: ARI. Grup de Sociologia. Observatori del Primer Semestre del 2023.

- Dos estils de vida molt diferenciats entre els que treballen de dilluns a divendres i els que han de treballar els caps de setmana.

Relació treball tots els caps de setmana per nacionalitat

% Verticals	Andorrana	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Altres nacionalitats
Treball habitualment tots els caps de setmana al mes	16,0	18,7	28,8	35,5	50,3

Font: ARI. Grup de Sociologia. Observatori del Primer Semestre del 2023.

Segmentació econòmica i ocupacional

Cas especial de la segmentació econòmica i ocupacional: els permisos d'immigració temporals

Autoritzacions d'immigració inicials per tipus i nacionalitat, 2022

	Espanyola	Francesa	Portuguesa	Altres	Total
Temporal	3.831	599	381	10.028	14.839
Temporal per a treballadors d'empreses estrangeres	789	47	59	7.217	8.112
Temporal per estudis, recerca, pràctiques formatives i entrenaments	446	28	59	463	996
Temporal per estudis, recerca, pràctiques formatives i entrenaments	64	16	1	65	146
Fronterer temporal	34	3	0	12	49
Total autoritzacions temporals	1.333	94	119	7.757	9.303
Residència i treball					
Residència i treball	1.668	334	187	1.205	3.394
Residència	486	133	63	1.045	1.727
Fronterer	282	10	11	16	319
Residència i treball del personal d'ensenyament	35	11	1	2	49
Treball sense residència	27	17	0	3	47
Total autoritzacions prorrogables	2.498	505	262	2.271	5.536

Font: Departament d'Estadística. Elaboració pròpia.

Darrera temporada d'hivern es van concedir 6.561 permisos temporals de treball (un 32% més que la temporada passada)

Factors cohesionadors:

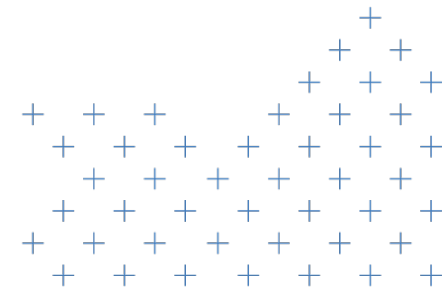
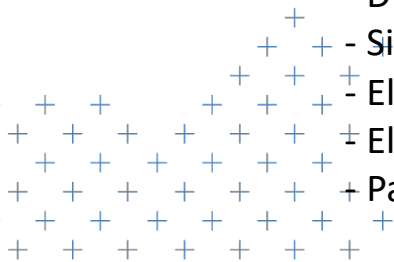
- El creixement econòmic ha fet que hagi hagut oportunitats de passar del segment secundari al primari
- Sobretot, i gran èxit del model andorrà: les segones generacions, la mobilitat social ascendent també dels joves que són fills de no andorrans (**l'ascensor social**)

Segmentació social i lingüística-cultural

- El creixement poblacional producte de diferents onades migratòries a causa del creixement econòmic ha tingut com a conseqüència una piràmide de prestigi social amb relació a l'origen de les persones (i existència de certs estereotips)
- Però, no hi ha hagut conflictes greus de convivència (tot i que hi ha el perill latent que els estereotips passin a prejudicis)
- El coneixement sobretot del català (i també d'altres idiomes) també condiciona la posició dins d'aquesta estructura

Factors que faciliten la interrelació i la cohesió social:

- Dimensions del país
- Sistema educatiu que ha propiciat la barreja dels fills dels diferents grups
- El volum de parelles mixtes, o relacions familiar, d'amistat existent al país
- Els anys de residència de les onades migratòries
- + País obert, amb més de 8 milions de turistes a l'any

Factors que vol mesurar el treball de camp

1. Percepcions i actituds sobre la immigració

Del fenomen de la immigració i la política immigratòria

L'aportació dels immigrants i "competència" amb la resta de residents

Els drets polítics dels no andorrans

2. Estereotips i Interrelació entre grups

Estereotips entre els grups més nombrosos que habiten Andorra

Relacions d'amistat de família, escola, treball o amistat

3. Concepte d'integració (sociocultural)

Items culturals que defineixen per part de la societat la integració sociocultural

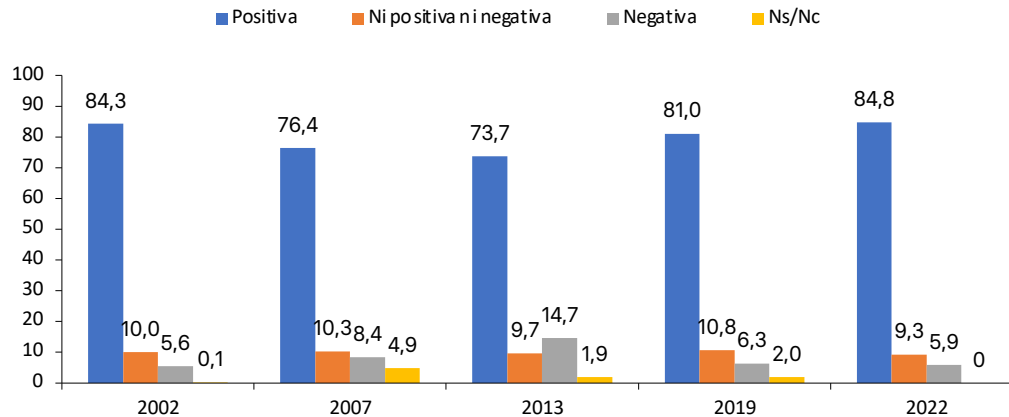
4. Sentiment d'integració per part dels immigrants

Comparació de la seva situació a Andorra envers al país d'origen

Sentiment d'integració

1. Percepció social del fenomen de la immigració

Creu que la immigració per Andorra és positiva, ni positiva ni negativa o negativa?

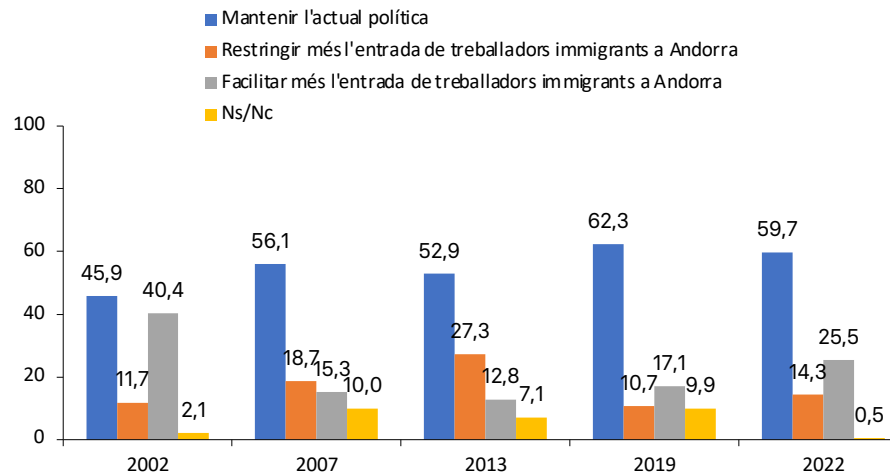

Alts percentatges de valoració positiva de la immigració en aquests 20 anys, també per part dels andorrans.

Els anys 2007 i 2013 disminueix lleugerament a causa de la crisi econòmica.

1. Percepció social del fenomen de la immigració

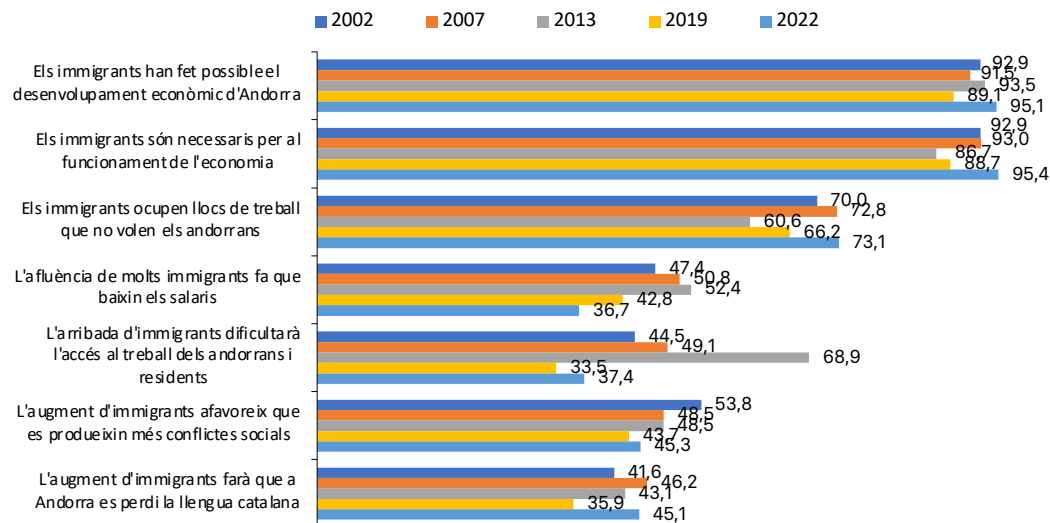
Quina política creu que seria la més adequada respecte l'entrada de treballadors immigrants?

De manera constant, la major part de la població aprova la política migratòria. Depenent de la situació econòmica varia la proporció de les persones que pensen que s'ha de restringir o facilitar l'entrada de treballadors (però, a les èpoques de crisi econòmica, l'opinió de restringir també era minoritària).

1. Actituds envers la immigració

Està més aviat d'acord o més aviat en desacord

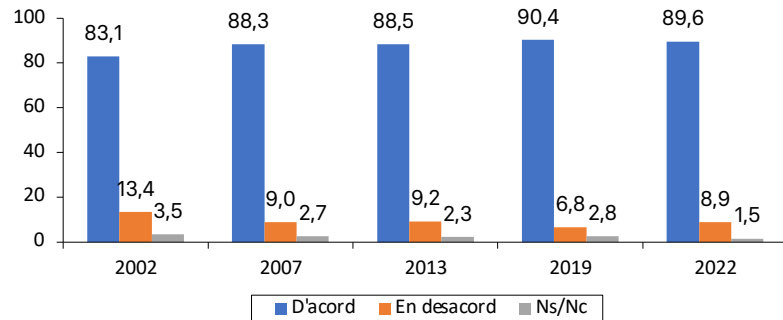
Percepció positiva de l'aportació dels immigrants: han fet possible el desenvolupament del país i són necessaris per a l'economia. A més, no es veuen com una competència laboral, ni es pensa que fan baixar els salaris, o que dificulten l'accés al treball a andorrans o residents.

Més divisió d'opinions sobre que l'augment d'immigració afavoreix que es produeixin més conflictes socials, o que farà que es perdi la llengua catalana (tot i que majoritàriament s'està en desacord).

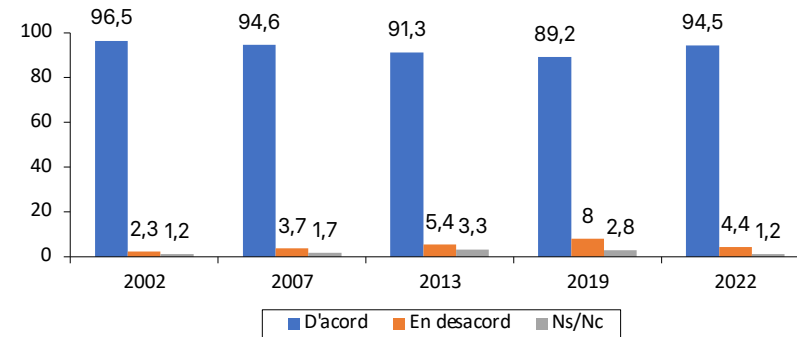
1. Actituds envers la immigració

Està vostè d'acord o en desacord que els immigrants que arriben a Andorra...

Puguin accedir a un lloc de treball en igualtat de condicions que els andorrans

Puguin portar la seva parella i fills/es a viure a Andorra

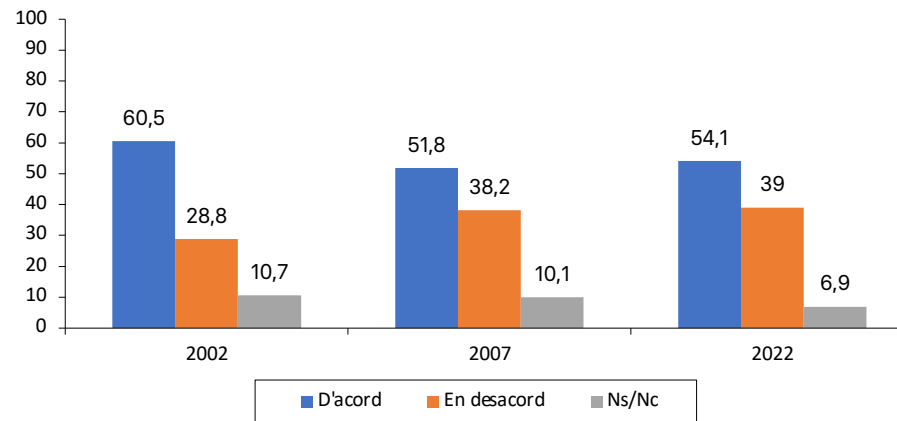

Valoració positiva de l'accés amb igualtat de condicions als treballs, i del reagrupament familiar.

1. Actituds envers la immigració. Drets Polítics

Està vostè d'acord o en desacord que els immigrants que arriben a Andorra ...

Puguin obtenir més fàcilment la nacionalitat andorrana

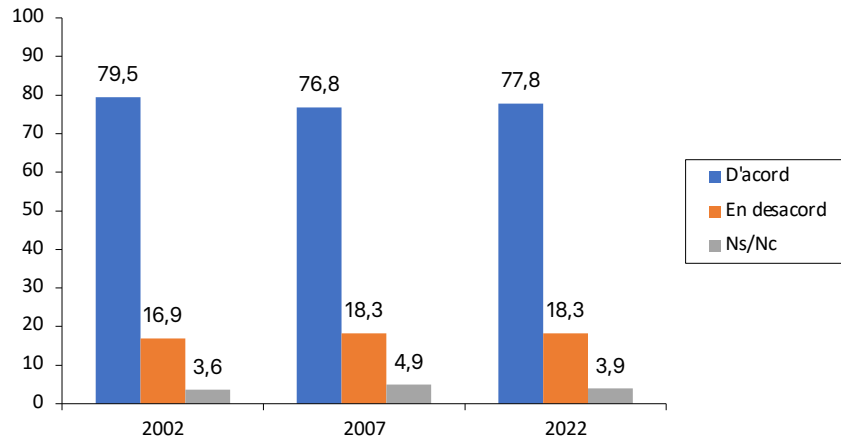

La majoria dels enquestats estan d'acord que els immigrants puguin obtenir amb més facilitat la nacionalitat andorrana, si bé entre els andorrans hi ha una opinió més dividida (48% d'acord i 47% en desacord), i hi estan més en desacord en el cas dels que tenen els dos progenitors andorrans.

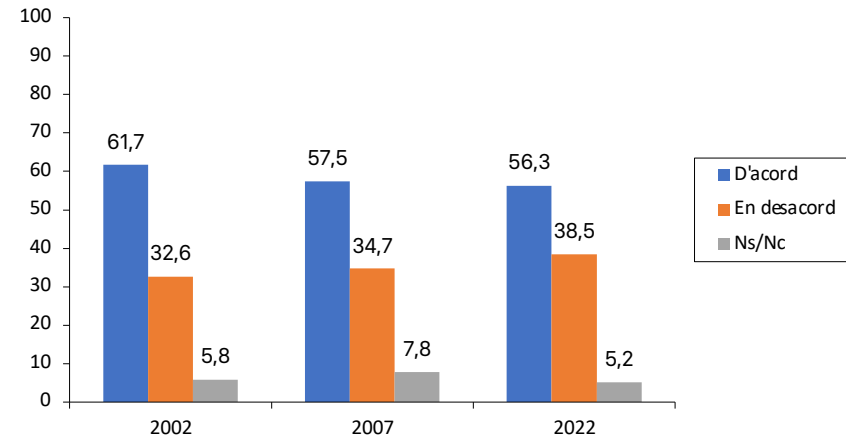
1. Actituds envers la immigració. Drets polítics

Està vostè d'acord o en desacord que els immigrants que arriben a Andorra...

Puguin votar a les eleccions comunals

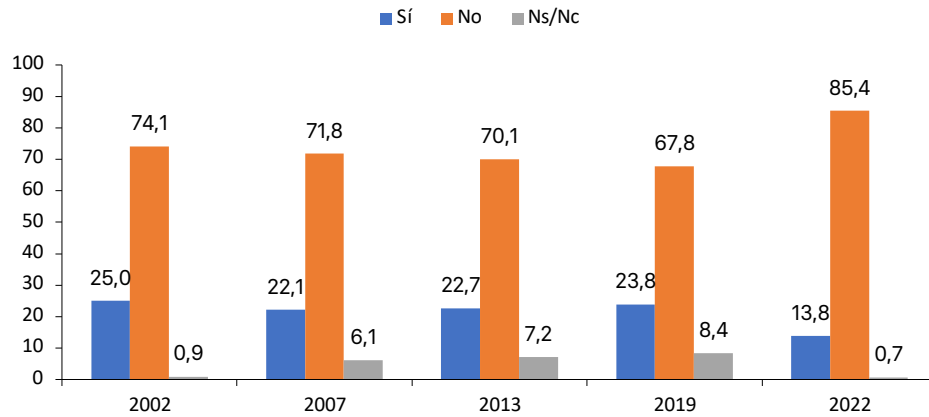
Puguin votar a les eleccions generals

Les diverses onades d'aquestes preguntes indiquen una posició majoritària a l'accés al vot a les eleccions comunals per part dels no andorrans, i també a les eleccions generals (menys majoritària, en especial per part dels andorrans i sobretot els que són fills de pares andorrans).

2. Estereotips

Creu que s'hauria de restringir l'entrada d'immigrants d'alguns països en concret?

	Freqüències	Percentatges
Total	109	
Magrebins	47	43,5
Llatinoamericans	24	22,5
Europa de l'Est	22	20,4
Els que no es volen integrar	9	8,6
Extracomunitaris	7	6,8
Portuguesos	5	4,7
Resta d'Àfrica	4	3,6
Israel	2	2,0
Catalans	1	0,6
Indis	1	0,9
Resta d'espanyols	1	0,6
Andalusos	1	0,6
Gallecs	1	0,6
Tots els països	1	1,3
No contesta	1	0,6

L'opinió majoritària, i que augmenta molt en la darrera enquesta, és que no s'ha de restringir l'entrada d'immigrants de cap país en concret (però els que si ho afirmen, comenten sobretot els magrebins, llatinoamericans i els països d'Europa de l'Est).

Entre els països a afavorir, destaquen, Espanya, França, Portugal o europeus en general.

2. Estereotips

Dels grups esmentats, em podria anomenar quins preferiria (o prefereix) NO tenir com a veïns? (multiresposta)

	Freqüències	Percentatges
Total	786	
No, amb cap	589	74,9
Magrebins	119	15,1
Llatinoamericans	48	6,1
Portuguesos	28	3,6
Resta d'Àfrica	20	2,6
Europa de l'Est	16	2,1
Indis	16	2,1
Resta d'Europa	7	0,8
Filipins	5	0,6
Francesos	5	0,7
Andorrans	5	0,6
Andalusos	4	0,5
Catalans	4	0,5
Gallecs	2	0,3
Resta d'espanyols	1	0,1

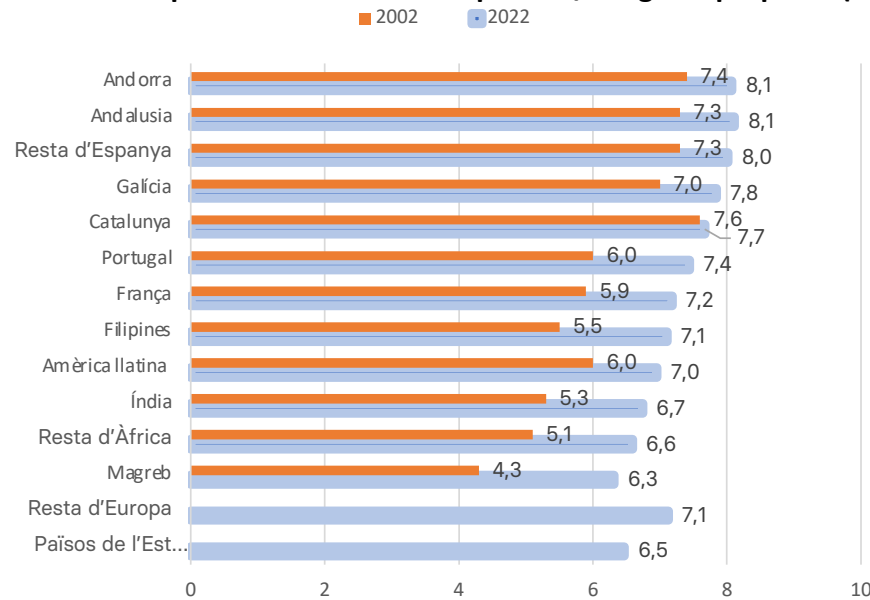
$\frac{3}{4}$ dels enquestats afirmen no tenir cap prejudici a l'hora de tenir veïns amb relació al seu origen.

Però, un 15% els té amb els magrebins, mentre que un 6% el té amb per persones d'origen magrebí, i la resta de prejudicis es reparteixen amb els col·lectius menys valorats a la tauja anterior.

2. Estereotips

En una escala de 0 a 10, valori segons la simpatia que sent per les persones dels següents països o regions del món, tenint en compte que 0 significa cap simpatia i 10 molta simpatia.

Grau mitjà de simpatia envers la població dels diferents països i/o regions proposat (2002-2022)

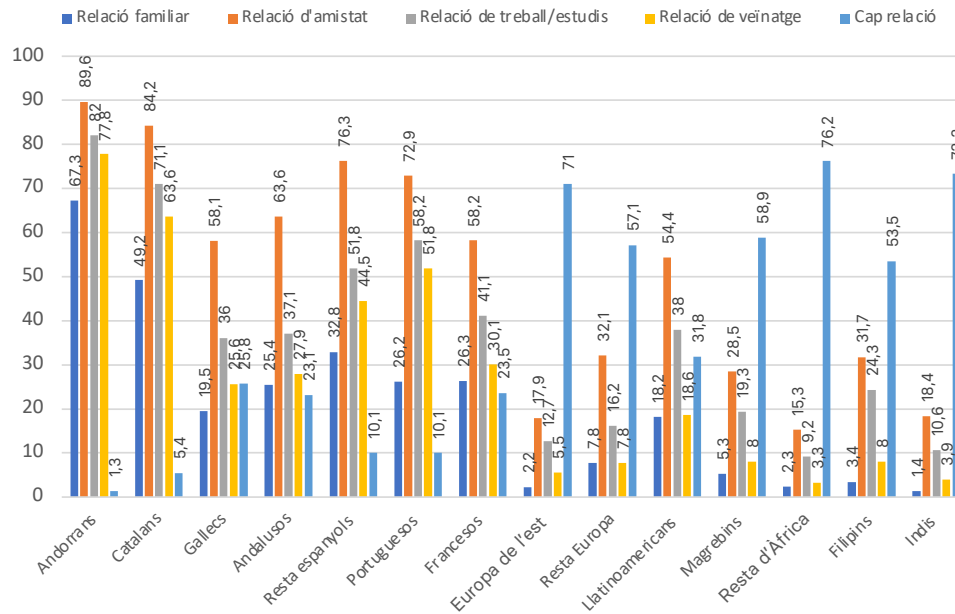

La pregunta demostra la piràmide de prestigi cultural existent en el país.

Però, en comparació amb el 2002, ha disminuït la distància entre els diferents grups, a l'augmentar de manera molt significativa les puntuacions dels grups menys valorats anteriorment.

2. Relacions entre diferents col·lectius

Relacions habituals amb les persones dels diferents països i/o regions proposats

Comparat amb el 2002, hi ha un augment de les relacions entre els diferents col·lectius.

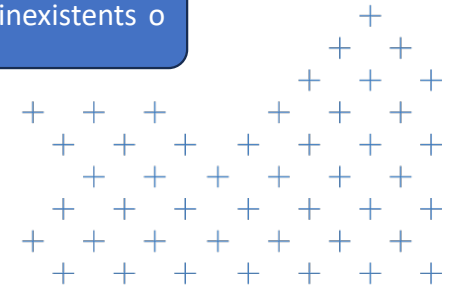
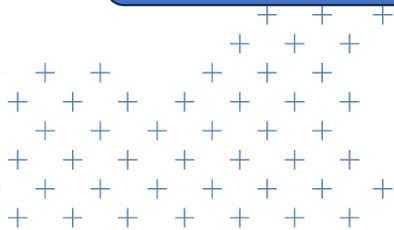
2. Relacions entre diferents col·lectius

Cap relació (familiar, amiatat, treball o veïnatge) amb les persones dels diferents països i/o regions, segons la nacionalitat

	Nacionalitat							Altres països d'Europa, Nord d'Amèrica i Austràlia
	Andorra	Espanya	França	Portugal	Amèrica Llatina	Països d'Àfrica i Àsia		
Andorra	0,0	1,8	2,8	3,0	1,8	6,4	0,0	
Catalunya	2,2	3,9	9,7	9,9	14,0	17,0	9,8	
Galícia	23,9	27,2	43,1	11,9	22,8	48,9	43,1	
Andalusia	19,1	18,4	38,9	22,8	26,3	53,2	49,0	
Resta d'Espanya	10,9	7,0	19,4	10,9	7,0	10,6	11,8	
Portugal	10,0	11,8	6,9	2,0	14,0	12,8	21,6	
França	19,6	29,8	0,0	24,8	28,1	40,4	25,5	
Països de l'Est d'Europa	70,9	76,3	56,9	72,3	66,7	87,2	39,2	
Resta d'Europa	58,7	64,9	36,1	61,4	49,1	51,1	13,7	
Amèrica Llatina	33,9	34,2	29,2	37,6	0,0	25,5	19,6	
Magreb	58,3	63,6	36,1	56,4	61,4	53,2	70,6	
Resta d'Àfrica	76,1	82,0	68,1	67,3	75,4	76,6	76,5	
Filipines	50,4	62,3	56,9	51,5	42,1	29,8	62,7	
Índia	70,4	78,9	68,1	67,3	80,7	76,6	78,4	

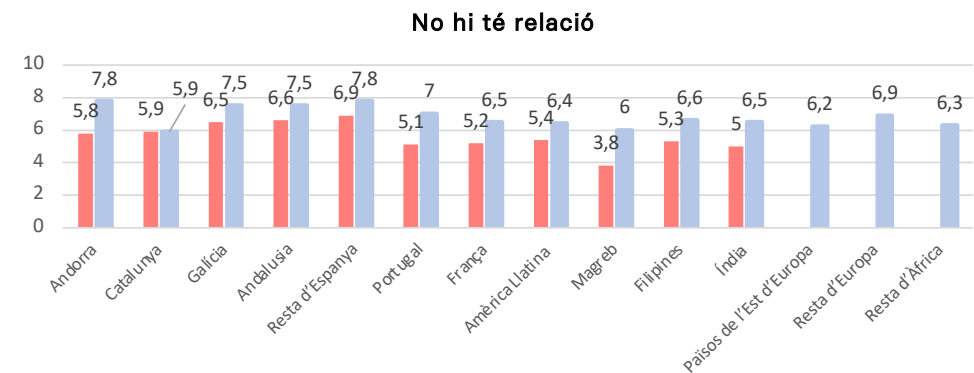
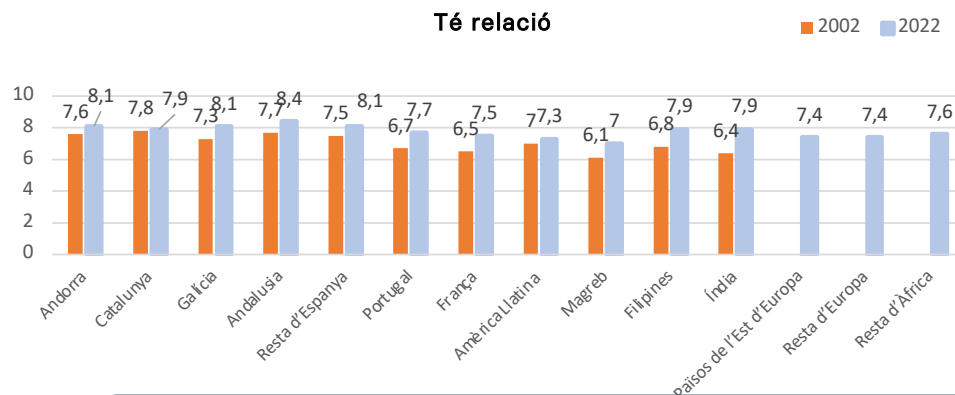
Comparat amb el 2002, es constata una disminució de les persones que no tenen relació amb persones d'altres col·lectius.

Hi ha hagut un augment destacable de relacions familiars entre andorrans i altres col·lectius que en alguns casos eren inexistents o mínimes (portuguesos, llatinoamericans o filipins).

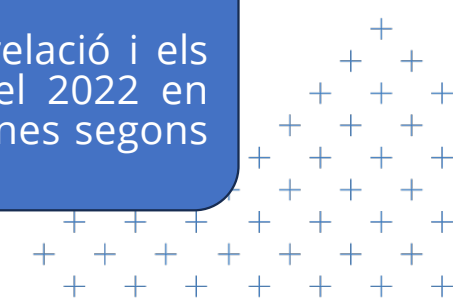
2. Relacions i estereotips

Mitjana del grau de simpatia respecte persones dels següents països o regions en funció de si tenen relació d'amistat i/o familiar o no tenen cap tipus de relació (2002-2022)

Les valoracions dels grups amb els quals es té algun tipus de lligam és significativament més alta que amb els que no se'n tenen cap.

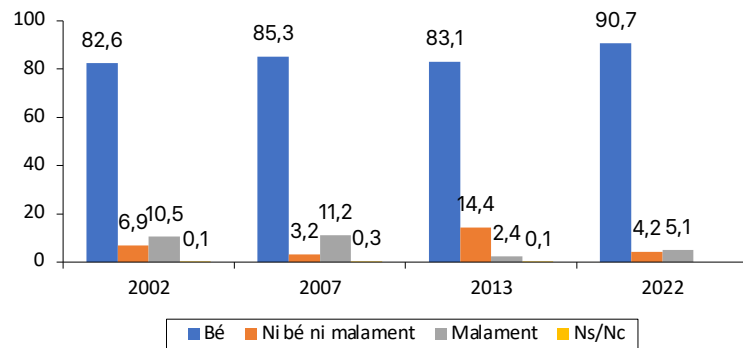
La distància de les valoracions amb els grups que sí que es té algun tipus de relació i els grups amb els quals no es té cap mena de relació, és menor a l'enquesta del 2022 en comparació a la del 2002 (malgrat que continuïn existint estereotips de les persones segons l'origen nacional, hi ha una imatge menys esbiaixada respecte a la diversitat).

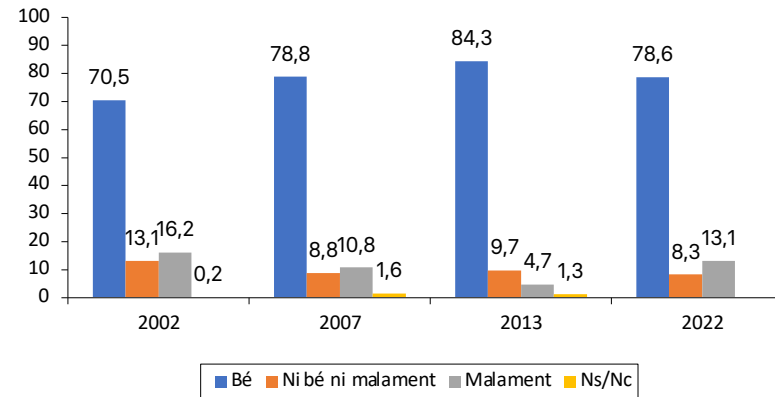
3. Definició per part de la societat de la integració sociocultural.

Què li sembla que, tot i que aprenguin la llengua i que adoptin molts costums andorrans, els residents estrangers ...

Mantinguin l'ús de la seva pròpia llengua

Mantinguin els seus costums i estils de vida d'origen.

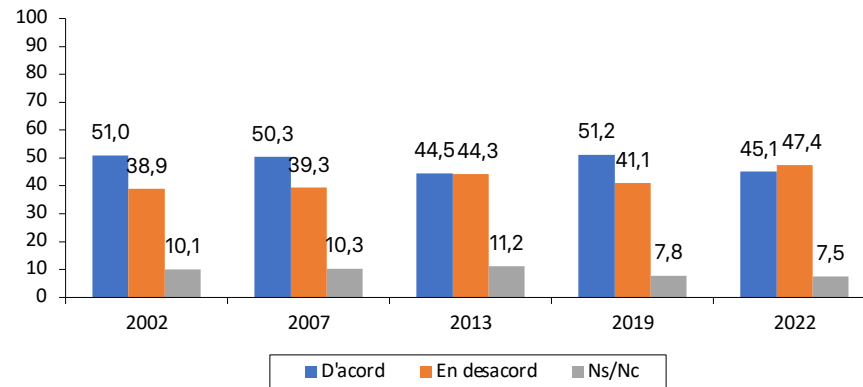

Aquestes valoracions també les tenen les persones de nacionalitat andorrana (només els andorrans que tenen pares del país són lleugerament més crítics amb que mantinguin els seus costums i estils de vida d'origen).

3. Definició per part de la societat de la integració sociocultural.

Està vostè d'acord o en desacord que els immigrants que arriben a Andorra...

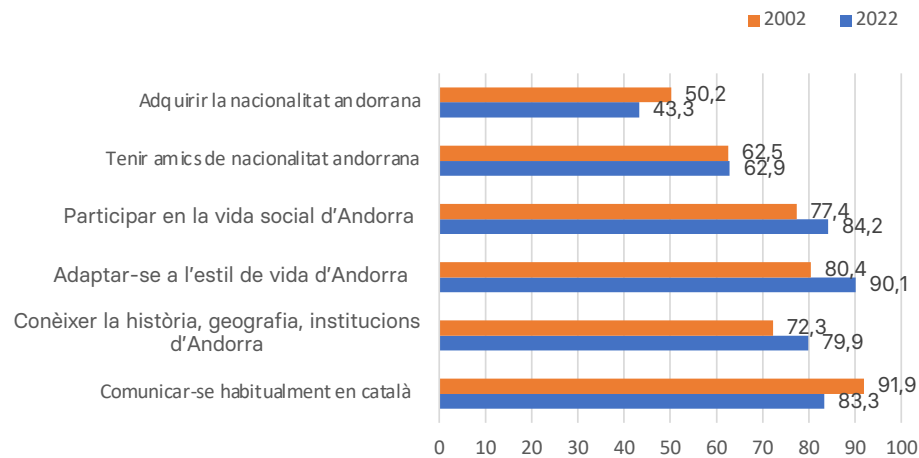
Puguin tenir temples propis on practicar la seva religió

Divisió d'opinions en la facilitat per tenir temples propis on practicar la religió (i més en el cas dels andorrans).

3. Definició per part de la societat de la integració sociocultural.

Valoració de la importància per a la integració dels immigrants que viuen a Andorra (% molt o bastant important)

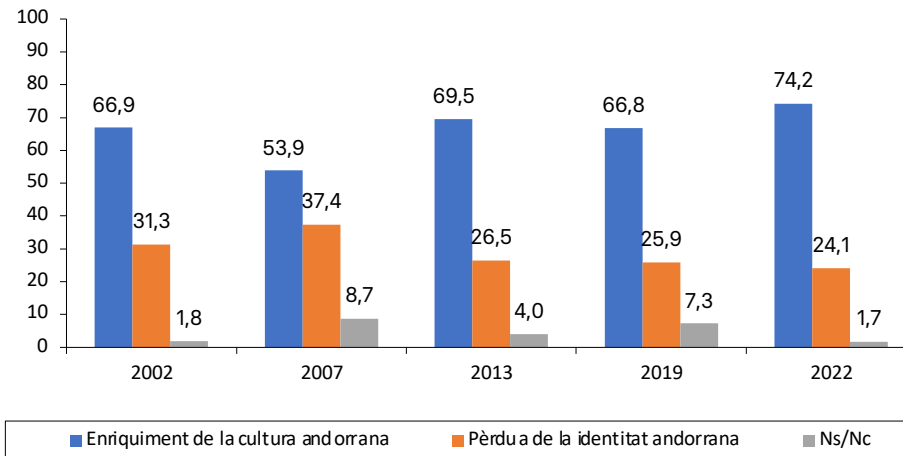
Els aspectes més valorats són adaptar-se a l'estil de vida del país, participar en la vida social i comunicar-se habitualment en català (continua sent molt important, però deixa d'ocupar la primera posició)

3. Definició per part de la societat de la integració sociocultural.

Amb quina de les següents frases està més d'acord:

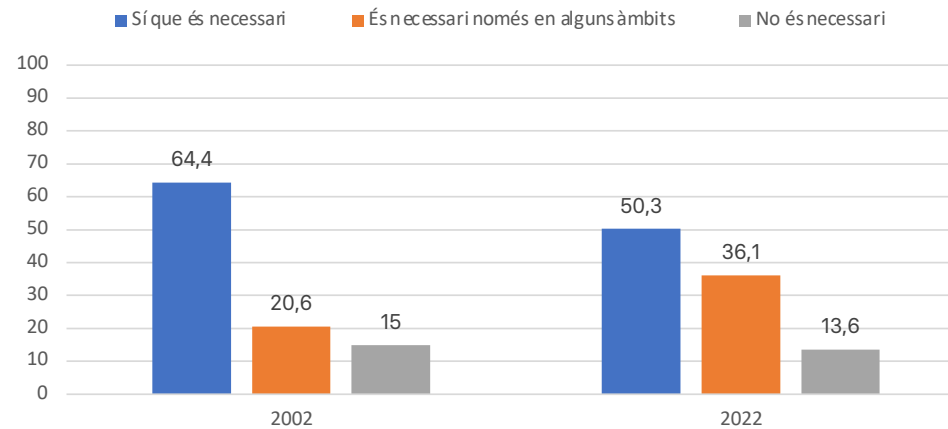
- El fet de conviure amb persones procedents de diferents llocs i de diverses nacionalitats suposa un enriquiment per la cultura andorrana
- El fet que el nombre de residents que provenen d'altres països superi el nombre d'andorrans comporta una pèrdua de la identitat andorrana

De manera majoritària i constant en aquests 20 anys, es percep l'aportació de les diferents nacionalitats a Andorra com un enriquiment de la cultura andorrana més que una pèrdua d'identitat (i els andorrans també de manera majoritària opinen el mateix, encara que amb una mica més de proporció que la resta opinen que és una pèrdua de la identitat, sobretot entre els fills de pares també andorrans).

3. Definició per part de la societat de la integració sociocultural

Necessitat de conèixer la llengua catalana per viure a Andorra

Ha disminuït la proporció de persones que afirmen que “conèixer la llengua catalana és necessari per viure a Andorra” en la mateixa proporció que augmenta els que afirmen que “és necessari només en alguns àmbits”.

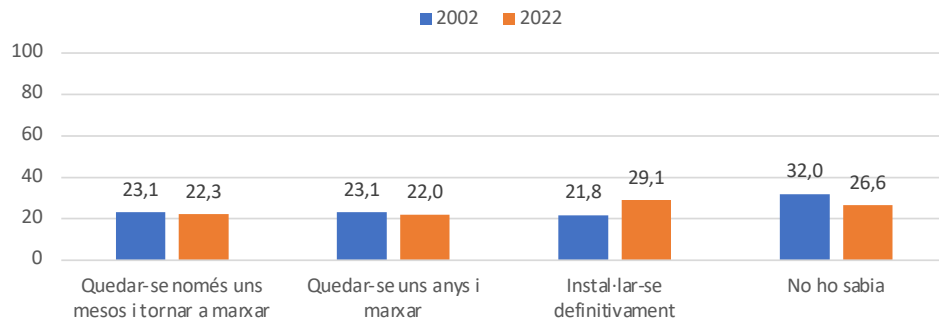
Ho diuen més els andorrans i les persones que tenen més anys de residència.

Motius dels quals afirmen que sí: “perquè és la llengua oficial del país”, “per integrar-se al país”

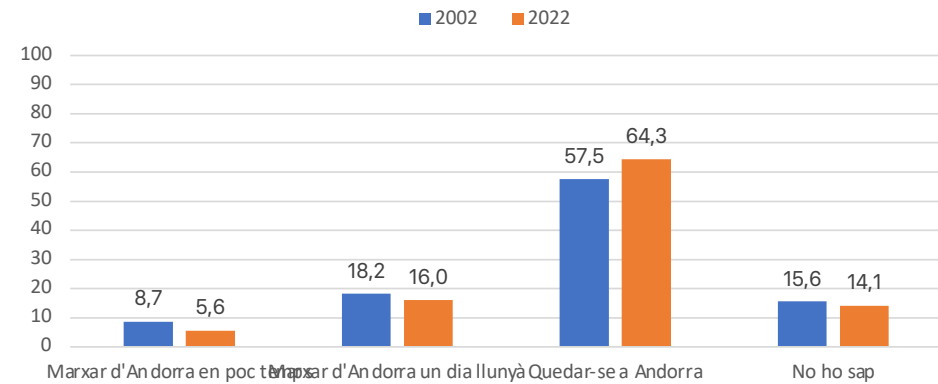
Motius dels quals només en alguns àmbits o no és necessari: “perquè hi ha més d’una llengua”, “perquè només s’utilitza en àmbits institucionals” o “es parla més en castellà”.

4. Integració subjectiva. Punt de vista dels immigrants

Al moment d'arribar a Andorra tenia intenció de...?

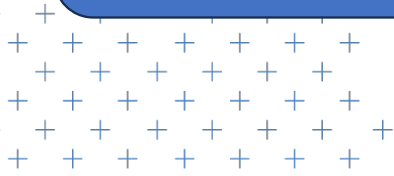

I actualment té intenció de...?

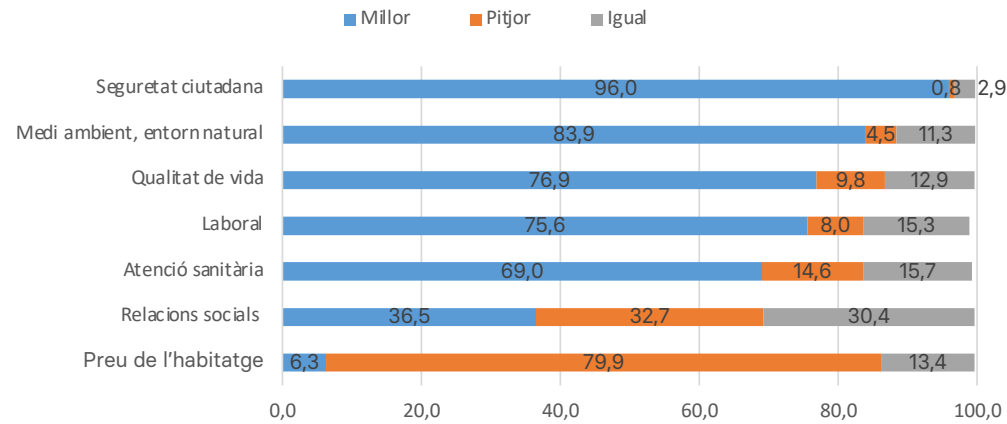
Els que més diuen que tenien intenció de quedar-se al país en arribar a Andorra són de països de Llatinoamèrica, continent africà i d'Àsia.

Els que més volen marxar d'Andorra actualment són en proporció els que tenen nacionalitat portuguesa, i també els residents més joves.

4. Integració subjectiva. Punt de vista dels immigrants

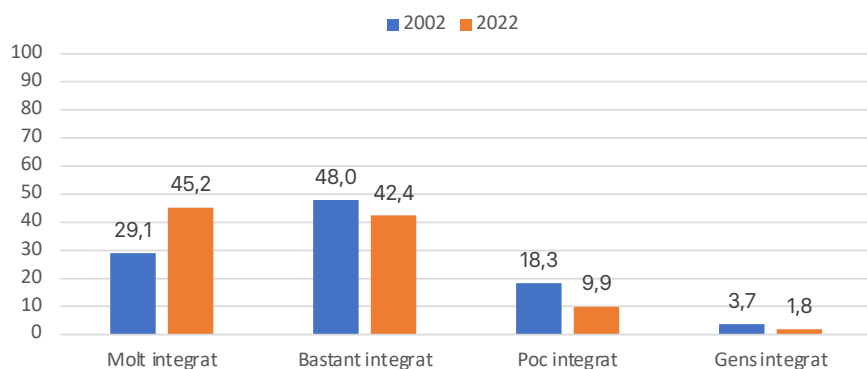
La seva situació a Andorra és millor o pitjor respecte el seu lloc d'origen

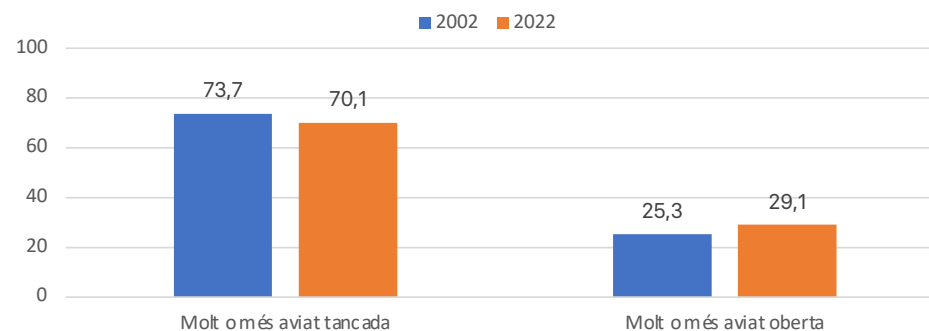
El que més es valora d'Andorra és la seguretat ciutadana, l'entorn natural, la qualitat de vida, la feina i l'atenció sanitària. I el que menys les relacions socials i el preu de l'habitatge.

4. Integració subjectiva. Punt de vista dels immigrants

Dins la societat andorrana vostè se sent...?

La societat andorrana, per a Vostè, és...

Disminueix significativament el percentatge d'immigrants que se senten poc integrats, i augmenta lleugerament el que afirma que la societat andorrana és molt o més aviat oberta.

Actituds envers la immigració

Valoració molt positiva del fenomen migratori en aquests anys i de manera molt majoritària, de la política migratòria

De manera molt majoritària, la immigració no es percep com una competència econòmica, sinó com una necessitat del país. Una gran majoria pensa que han de tenir els mateixos drets a l'hora d'accedir a una feina que els nacionals

Valoració molt majoritària a favor del reagrupament familiar)

Actituds envers els drets polítics

Divisió d'opinions sobre facilitar més l'accés a la nacionalitat andorrana, encara que hi ha una opinió favorable a què els immigrants puguin votar a les eleccions, sobretot a les comunals

Estereotips i xarxes socials

Continua havent-hi estereotips en funció de l'origen de les persones, encara que més matisats que a l'enquesta del 2002.

Hi ha més relació entre persones de diferents orígens (de família, veïnatge, amistats).

Les relacions entre grups fan que els estereotips siguin menors.

S'ha de destacar que els que no tenen cap relació amb altres grups tenen menys estereotips a l'enquesta del 2022 que el mateix perfil de l'any 2002, fet que sembla demostrar que el conjunt de la població té una imatge més positiva de la societat producte de la barreja.

Definició de la societat andorrana de la integració sociocultural

De manera molt majoritària s'accepta que els immigrants conservin la seva llengua d'origen i el seu estil de vida i costums. Divisió d'opinions (encara que més a favor) que puguin tenir temples propis on practicar la religió (entre els andorrans hi ha una mica més de proporció que estan en contra)

Els aspectes més valorats són adaptar-se a l'estil de vida del país, participar en la vida social i comunicar-se habitualment en català (continua sent molt important, però deixa d'ocupar la primera posició)

De manera majoritària i constant en aquests 20 anys, es percep l'aportació de les diferents nacionalitats a Andorra com un enriquiment de la cultura andorrana més que una pèrdua d'identitat

La major part de la població afirma que "conèixer la llengua catalana és necessari per viure a Andorra", sobretot els andorrans i els que tenen més anys de residència. En tot cas, es un resultat inferior al de l'any 2002, tot i que els que afirmen que no és necessari, no han augmentat

Integració subjectiva. Punt de vista dels immigrants

Augmenta la proporció d'immigrants que volien quedar-se al país a l'arribar, sobretot els provinents de Llatinoamèrica

El que més es valora d'Andorra és la seguretat ciutadana, l'entorn natural, la qualitat de vida, la feina i l'atenció sanitària. I el que menys les relacions socials i el preu de l'habitatge

Augmenta el sentiment d'integració al país i la consideració que la societat andorrana és oberta

Reptes de cara al futur

- **L'ascensor social ha de continuar funcionant**, base de l'èxit del nostre model de cohesió.
- **Atenuar les línies de segmentació** abans descrites, **perquè són un perill latent** de possibles conflictes futurs.
- **Reforçar** les activitats que impliquen **la interrelació** entre tots els habitants del país.
- **Durant els propers anys**, i a causa de l'envelliment de la població, **Andorra necessitarà més persones que vinguin a establir-se en el país** per mantenir el teixit productiu: **la immigració continuarà tenint un paper fonamental**.
- Com a conseqüència, **la nostra societat serà cada cop més diversa**, és un procés irreversible: les dinàmiques que comporta la globalització fan que en el futur totes les societats estaran composades per persones d'orígens molt diferents.
- **Cal assumir "interculturalitat" com un signe d'identitat del nostre país**. Aquest fet no ha de significar la renúncia als trets identitaris tradicionals, si no més bé assumir la barreja existent com un fet positiu i cabdal per entendre la nostra societat, que també formi part de la nostra identitat com a poble, amb elements comuns a tota la població com el coneixement del català.

Moltes gràcies
per la seva
atenció

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ